

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять, організації самостійної роботи
та виконання контрольної роботи
з навчальної дисципліни

«АНТИКОРУПЦІЙНИЙ АУДИТ»

*(для студентів денної і заочної форм навчання
спеціальності 073 – Менеджмент магістерської програми
«Аналітик з питань фінансово-економічної безпеки –
Аналітичне забезпечення антикорупційної діяльності»)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2019

Методичні рекомендації до практичних занять, організації самостійної роботи та виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни «Антикорупційний аудит» (для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності 073 – Менеджмент магістерської програми «Аналітик з питань фінансово-економічної безпеки – Аналітичне забезпечення антикорупційної діяльності») / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Ю. І. Мізік. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 23 с.

Укладач канд. екон. наук Ю. І. Мізік

Рецензент

Т. В. Момот, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту, протокол № 1 від 30 серпня 2018 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Плани практичних (семінарських) занять.....	6
1.1 Програмні питання за темами модуля.....	6
1.2 Практичні задачі і ситуації.....	8
2 Організація й інформаційне забезпечення самостійної роботи студентів.....	16
3 Завдання для виконання контрольної роботи студентів заочної форми навчання.....	18
Список рекомендованих джерел.....	23

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Антикорупційний аудит» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності 073 – Менеджмент, навчальним планом передбачена магістерська програма «Аналітик з питань фінансово-економічної безпеки – Аналітичне забезпечення антикорупційної діяльності».

Метою викладання навчальної дисципліни «Антикорупційний аудит» є формування у студентів базових теоретичних знань та практичних навичок організації і методики проведення антикорупційного аудиту.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Антикорупційний аудит» є вивчення теоретичних основ функціонування антикорупційного аудиту як систему контрольних заходів протидії корупції; нормативно-правових актів національного та міжнародного законодавства в сфері боротьби та протидії корупції, набуття практичних навичок з планування та виконання аудиторських процедур з оцінки корупційних ризиків бізнес-процесів, набуття практичних навичок з організації та проведення аналізу антикорупційної програми підприємств.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

1) знати:

- норми національного та міжнародного законодавства в сфері боротьби та протидії корупції (Закон України «Про запобігання корупції» (2014 р.), UK Bribery Act (Великобританія, 2010 р.), Corrupt Practices Act (США 1977 р.) ;
- загальні тенденції розвитку антикорупційного комплаєнсу та фінансового моніторингу в світі;
- організаційні та методичні аспекти антикорупційного аудиту;
- міжнародний досвід організації та методики оцінки корупційних ризиків;
- методику здійснення аналізу антикорупційних програм підприємств.

2) вміти:

- організовувати систему антикорупційного комплаєнсу на підприємстві;
- організовувати нормативно-правове, інформаційне, технічне та інше забезпечення праці аудиторів;
- оцінювати корупційні ризики бізнес-процесів на підприємстві;
- аналізувати антикорупційні програми підприємств;
- вибирати оптимальні методи здійснення аудиторських процедур і організовувати їх виконання;

- складати поточні та підсумкові робочі документи аудитора;
- об'єктивно оцінювати інформацію, одержану в процесі аналізу аудиторських доказів і фактів, готувати висновки і рекомендації та подавати звіти за результатами проведення антикорупційного аудиту;

3) мати компетентності:

– здатність ефективно організувати процес антикорупційного аудиту суб'єктів господарювання; обирати оптимальні методи, способи та прийоми здійснення аудиторських процедур і організувати їх виконання; здатність компетентно складати поточні та підсумкові робочі документи аудитора; здатність аналізувати антикорупційні програми підприємств; розробляти заходи з вдосконалення системи антикорупційного комплаєнсу; здатність критично аналізувати та вдосконалювати систему внутрішнього контролю суб'єктів господарювання, розробляти її оптимальну структуру, ефективно розподіляти обов'язки, визначити методи роботи, порядок проведення аудиторських процедур та звітування про виконання робіт.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів (ЗМ):

ЗМ 1. Аналітичне забезпечення виявлення корупційних ризиків на підприємстві, установі, організації.

ЗМ 2. Особливості аналізу антикорупційної програми підприємства.

ЗМ 3. Організація та здійснення антикорупційного аудиту.

1 ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

1.1 Програмні питання за темами модуля

Таблиця 1.1 – Питання та завдання, які розглядаються на заняттях

Номер теми	Назва теми	Питання, що розглядаються на занятті	Практичні задачі і ситуації
1	2	3	4
Змістовний модуль 1. Аналітичне забезпечення виявлення корупційних ризиків на підприємстві, установі, організації			
1.	Тема 1. Норми національного та міжнародного законодавства в сфері боротьби та протидії корупції	1. Поняття корупції та конфлікту інтересів. 2. Види корупції. 3. Сучасні тенденції прояву корупції для бізнесу України. 4. Всесвітня правова основа протидії корупції. 5. Норми українського законодавства про протидію корупції. 6. Відповідальність осіб за корупційні правопорушення.	Ситуації 1-16
2.	Тема 2. Комплаєнс як система заходів протидії корупції	1. Поняття, принципи та функції комплаєнсу. 2. Види комплаєнсу. 3. Складові комплаєнс-політики. 4. Організації системи антикорупційного комплаєнсу на підприємстві. 5. Нормативні документи по антикорупційному комплаєнс-контролю.	Ситуації 17-18
3.	Тема 3. Управління корупційними ризиками на підприємстві	1. Поняття корупційного ризику та фактори, які на нього впливають. 2. Порядок проведення оцінки корупційних ризиків. 3. Методи виявлення та оцінки корупційних ризиків. 4. Заходи щодо зниження або усунення корупційних ризиків.	Ситуації 19-20

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4
Змістовний модуль 2. Особливості аналізу антикорупційної програми підприємства			
4.	Тема 4. Антикорупційна програма підприємства	1. Поняття, вимоги, порядок узгодження та затвердження антикорупційної програми. 2. Зміст та структура антикорупційної програми підприємства. 3. Контроль за дотриманням антикорупційної програми.	-
5.	Тема 5. Організація аналізу антикорупційної програми підприємства.	1. Мета та основні завдання аналізу антикорупційної програми підприємства. 2. Методичне забезпечення аналізу антикорупційної програми підприємства. 3. Послідовність проведення та оформлення результатів аналізу антикорупційної програми підприємства.	Ситуації 21
Змістовний модуль 3. Організація та здійснення антикорупційного аудиту			
6.	Тема 6. Поняття та особливості антикорупційного аудиту	1. Поняття комплаєнс-контролю та комплаєнс-аудиту в системі внутрішньогосподарського аудиту. 2. Мета та основні завдання антикорупційного аудиту. 3. Методики антикорупційного аудиту.	Ситуації 22
7.	Тема 7. Організація та проведення антикорупційного аудиту	1. Стадії антикорупційного аудиту. 2. Планування аудиторських процедур та організація їх виконання. 3. Мета і завдання документування антикорупційного аудиту. 4. Форма, зміст і обсяг аудиторської документації.	Ситуації 23
8.	Тема 8. Реалізація матеріалів антикорупційного аудиту	Складання звіту за результатами антикорупційного аудиту. Використання матеріалів антикорупційного аудиту для удосконалення системи протидії корупції на підприємствах.	—

1.2 Практичні задачі і ситуації

Ситуація 1

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. Компанія «Агроком», що виробляє молочну продукцію, в рамках національного проекту «Розвиток АПК» отримала кредит у сумі 1 780 000 грн. До керівника компанії звернулися два колишні співробітники СБУ з пропозицією продати бізнес за заниженою ціною і погрозами у разі відмови кримінальним переслідуванням. Керівник компанії відмовився продати компанію, після чого регіональне відділення СБУ домоглося порушення проти нього кримінальної справи (шахрайство). Звинувачення зводилися до того, що він «викрав» 180 000 грн, які були офіційно повернуті в рамках рефінансування кредиту.

Ситуація 2

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. У 2007 році ПАТ «Експром» купило у Департаменту майна земельну ділянку площею 1 356 га, вигідно розташований в північно-західній частині міста. Після отримання свідоцтва про право власності на ділянку землі, що належить ПАТ «Експром», за рішенням суду були знесені незареєстровані будови. Відносно керівництва підприємства правоохоронними органами проводилися перевірки, в ході яких встановлено незаконна приватизація ділянки та видача неправдивого свідоцтва.

Ситуація 3

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. Приватний підприємець обладнав МАФ (кіоск) в районі станції метро для продажу продукції, що випускається належної йому пекарнею. Увечері До продавцеві кіоску звернулися двоє молодих людей, що представилися співробітниками поліції. Вони зажадали номер мобільного телефону власника кіоску. На наступний день, зв'язавшись з підприємцем по телефону, співробітники поліції зажадали щомісячно передавати їм гроші в сумі 15000 грн. для того, щоб «не виникало проблем з перевіряючими органами».

Ситуація 4

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. У власності ТОВ «Дачник» знаходиться земельна ділянка, призначена для ведення садівництва.

Генеральний директор ТОВ у зв'язку з майбутнім будівництвом житлових будинків планує зміну цільового призначення земельної ділянки та переведення його в категорію земель для житлового будівництва. У зв'язку з цим він звертається до сільського голови з клопотанням про переведення земель з однієї категорії в іншу. Голова посиляється на відсутність затверджених у селищі правил забудови та землекористування і обіцяє задовольнити клопотання в тому випадку, якщо директор виділить гроші в сумі, еквівалентній 60 тисячам євро на розвиток території селища.

Ситуація 5

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. У ході планової перевірки ТОВ «Стрім» пожежний інспектор встановив, що протидимного обладнання в нічному клубі не відповідають Нормам пожежної безпеки, що було зазначено в акті перевірки. У розмові з Генеральним директором ТОВ «Стрім» інспектор настійно рекомендував для усунення виявлених порушень використовувати при переобладнанні клубу протипожежні вогнезатримуючі клапани і клапани димовидалення, які виробляє компанія «Вінкс». При недотриманні рекомендації він пригрозив провести найближчим часом позапланову перевірку.

Ситуація 6

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. На порталі закупівель з'явилася інформація про проведення запиту котирувань на поставку канцелярських товарів, замовником виступав районний Центр надання адміністративних послуг. Приватний підприємець звернув увагу на те, що в найменуванні замовлення при розміщенні на офіційному сайті закупівель кириличні символи «о», «а», «е», «у», «р», «х» були замінені на аналогічні з написання латинські символи.

Ситуація 7

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. Аудиторська фірма видала безумовно-позитивний висновок товариству «Сервісцентр» за підсумками минулого року. Аудитори отримали достатні та відповідні докази щодо фінансової інформації, але була суттєва невизначеність щодо безперервності діяльності товариства, про яку аудитори не склали пояснюючого параграфа до аудиторського висновку. На підставі цього висновку товариство отримаю

кредит на придбання устаткування в сумі 2 000 000 грн. У вересні поточного року проти товариства «Сервісцентр» порушено справу про банкрутство. Аудит достовірності ліквідаційного балансу, проведений іншим аудитором, виявив ознаки кризового фінансового стану клієнта на момент отримання ним кредиту.

Ситуація 8

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. Приватний нотаріус отримав винагороду за надання послуг щодо завірення статутних документів фірми. Під час перевірки фірмі правоохоронними органами були встановлені суттєві порушення реєстрації фірми та підготовки статутних документів з метою проведення незаконних комерційних операцій.

Ситуація 9

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. Сільський голова особа С., будучи службовою особою, наділеною функціями представника влади та організаційно-розпорядчими і адміністративно-господарськими обов'язками, зобов'язаною забезпечувати додержання законодавства на відповідній території, явно вийшов за межі наданої йому влади та службових повноважень і, усвідомлюючи протиправний характер своїх дій, умисно, без укладення договору купівлі-продажу чи іншого оформлення бухгалтерських документів, відчужив підприємцю, особі О., 918 метрів недіючого газопроводу високого тиску.

Ситуація 10

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. Підприємство-орендатор уклало довгостроковий договір оренди з підприємством-орендодавцем. За договором плата за оренду не покриває витрат, пов'язаних з утриманням приміщення. Виясвився той факт, орендодавець не є власником приміщення та здав без його відома.

Ситуація 11

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. Аудитор був запрошений на перевірку підприємства. У результаті аудиту аудитор склав безумовно-позитивний висновок. Згодом проти підприємства пред'явлено судовий позов.

За результатами розслідування виянилось, у минулому аудитор обіймав посаду Голови ради директорів того ж підприємства, що перевірялось ним.

Ситуація 12

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. Підприємство займається зовнішньоекономічною діяльністю та експортує товари. Для розрахунків воно відкрило валютний рахунок в установі банку країни експортера та не повідомило відповідні вітчизняні органи.

Ситуація 13

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. Приватний підприємець за податковий рік мав дохід в розмірі 150 000 грн. У середині податкового року він перейшов на спрощену систему оподаткування. Підприємець не надав фіскальному органу декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання, тому що був у від'їзді.

Ситуація 14

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. У зв'язку з днем народження начальник департаменту підприємства отримує дорогий подарунок, розмір якого складає 5 000 грн., від свого підлеглого. При цьому, в повноваження начальника входить прийняття рішень щодо підвищення заробітної плати підлеглим працівникам і призначення на вищі посади на підприємстві.

Ситуація 15

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. Директор підприємства А інвестує кошти підприємства А у підприємство Б. При цьому особисто директорів підприємства А належать цінні папери підприємство Б. Про це директор підприємства А нікому не повідомляє.

Ситуація 16

Охарактеризуйте ситуацію з погляду антикорупційного законодавства, визначить міру відповідальності за скоєні дії. Державне підприємство, яке приймає участь у закупівлі товарів на 1 млн. грн, не має антикорупційної програми підприємства.

Ситуація 17

Назвіть основні форми взаємозв'язку служби комплаєнсу з іншими департаментами підприємства. Завдання виконайте у формі таблиці.

Підрозділ підприємства	Форми та напрями взаємозв'язку службою комплаєнсу
Апарат управління	
Юридичний департамент	
Служба внутрішнього аудиту	
Фінансовий департамент	
HR-департамент	

Ситуація 18

Необхідно проаналізувати ситуації на наявність конфлікту інтересу та визначити способи врегулювання:

Приклад 1. Працівник підприємства А, що займається розвідкою і видобутком корисних копалин, повідомляє про зацікавленість підприємства А у придбанні земельних ділянок власнику цих ділянок, який є близькою йому особою.

Приклад 2. Працівник банку, який приймає рішення щодо надання банківського кредиту, приймає таке рішення щодо свого друга або родича.

Приклад 3. Керівник приймає рішення про підвищення заробітної плати (виплати премії) щодо свого підлеглого, який одночасно пов'язаний з ним родинними відносинами.

Приклад 4. Керівником відділу продажів одного з потенційних постачальників підприємства є родич працівника такого підприємства.

Приклад 5. Працівникові підприємства, що володіє конфіденційною інформацією про діяльність підприємства, надходить пропозиція про роботу від іншого підприємства, яке є конкурентом його безпосереднього роботодавця.

Приклад 6. Працівник підприємства, що надає транспортні послуги у сфері громадського транспорту, приймає рішення про закупівлю автоматичних засобів контролю пасажирів, заснованих на технологічних розробках, патенти на які належать працівнику.

Приклад 7. Працівник підприємства А приймає рішення про інвестування коштів підприємства А у підприємство Б, цінні папери якого належать працівникові.

Приклад 8. Працівник підприємства А має боргові зобов'язання перед підприємством Б, при цьому в трудові обов'язки такого працівника входить прийняття рішень про ведення ділових відносин із підприємством Б.

Приклад 9. Підприємство Б має перед працівником підприємства А боргове зобов'язання за використання товарів, що є результатами інтелектуальної діяльності, на яку працівник або інша особа, з якою пов'язана особиста зацікавленість/приватний інтерес працівника, володіє винятковими правами. При цьому, в повноваження працівника підприємства А входить прийняття рішень про збереження або припинення ділових відносин підприємства А з підприємством Б, в яких підприємство Б глибоко зацікавлене.

Приклад 10. Працівник підприємства А, в чий трудові обов'язки входить контроль за якістю товарів і послуг, що надаються підприємству А контрагентами, отримує значну знижку на товари підприємства Б, яке є постачальником підприємства А.

Приклад 11. Працівник підприємства отримує у зв'язку з днем народження дорогий подарунок від свого підлеглого, при цьому, в повноваження працівника входить прийняття рішень щодо підвищення заробітної плати підлеглим працівникам і призначення на вищі посади на підприємстві.

Приклад 12. Організація Б зацікавлена в укладанні довгострокового договору оренди виробничих і торгівельних площ з організацією А. Організація Б робить пропозицію працевлаштування працівникові організації А, уповноваженому прийняти рішення про укладення договору оренди, або іншій особі, з якою пов'язана особиста зацікавленість/приватний працівника організації А.

Приклад 13. Працівник підприємства А, що займається розвідкою і видобутком корисних копалин, повідомляє про зацікавленість підприємства А у придбанні земельних ділянок власнику цих ділянок, який є близькою йому особою.

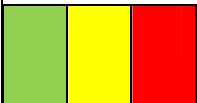
Ситуація 19

Скласти реєстр основних бізнес-процесів, яким притаманні високі корупційні ризики, та дати характеристику в вигляді таблиці.

Відповідальна особа	Бізнес-процеси	Підпроцеси	Корупційний ризик
1	2	3	4

Ситуація 20

Скласти карту корупційних ризиків підприємства у вигляді таблиці

Умовне позначення	Корупційний ризик	Джерело ризику	Відповідальна особа	Оцінка контролю	Оцінка ризику
1	2	3	4	5	6
Група корупційних ризиків					
		☐ Правило(R) ☐ Персонал(E) ☐ Практика(O)	Директор підприємства Виконавчий директор	☐ контрольова не частково контрольова не не контрольова не	Ймовірність: Вплив:

Ситуація 21

Необхідно провести аналіз антикорупційної програми підприємства за розробленими характеристиками. Результати аналізу оформити у вигляді таблиці.

№ з/п	Характеристика антикорупційної програми, що аналізується	Так (номер пункту)	Ні (номер пункту)	У процесі (номер пункту)

Ситуація 22

Здійсніть порівняльну характеристику системи антикорупційного аудиту, внутрішнього аудиту та зовнішнього аудиту за наведеними ознаками. Завдання виконайте у формі таблиці.

Ознака	Антикорупційний аудит	Внутрішній аудит	Зовнішній аудит
1	2	3	4
1. Мета			
2. Суб'єкт			
3. Зацікавлені сторони			
4. Об'єкти			
5. Виконавці			
6. Підпорядкованість			
7. Ступінь незалежності			
8. Методи			

Ситуація 23

Складіть програму проведення антикорупційного аудиту з урахуванням запланованих аудиторських процедур. Завдання виконайте за наведеною нижче формою.

Програма аудиту

№ з/п	Відповідність до мети аудиту	Аудиторські процедури	Методи отримання аудиторських доказів	Виконавець	Термін виконання	Результати оцінки

2 ОРГАНІЗАЦІЯ Й ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студента – невід’ємний складник підготовки фахівців та є однією з форм оволодіння навчальним матеріалом поза межами обов’язкових навчальних занять. Її спрямовано на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, їх поглиблення, набуття і удосконалення практичних навичок та умінь щодо відповідних спеціальності та напряму.

Головною метою самостійної роботи студента є формування його пізнавальної активності, засвоєння ним основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості студентів тощо.

Основними завданнями самостійної роботи студентів є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні світових стандартів.

Зміст самостійної роботи студента визначається навчальною програмою дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача. Для раціональної організації самостійної роботи з вивчення дисципліни студент повинен розподілити час, передбачений навчальним планом для позааудиторної роботи. Оскільки самостійна робота студентів не регламентується навчальним розкладом, студент повинен самостійно її планувати, в іншому випадку її ефективність буде значно нижчою. Самостійна робота студентів по вивченню матеріалу дисципліни «антикорупційний аудит» здійснюється в наступних формах:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних (семінарських) занять;
- самостійна робота з підручниками, навчальними посібниками, науковою та періодичною літературою; вивчення та аналіз законодавчих і нормативних документів; пошук, аналіз і опрацювання матеріалів через Інтернет;
- підготовка до поточних і підсумкових модулів, написання контрольних робіт;
- узагальнення та аналіз фактичних даних, проведення діагностики кризового стану та загрози банкрутства, оцінка наслідків неплатоспроможності об’єкту дослідження;

- підготовка аналітичних записок, дайджестів, доповідей, рефератів, презентацій;

- розробка програми антикризових заходів для досліджуваних підприємств;

- виконання індивідуальних завдань.

Форми контролю самостійної роботи студентів:

- індивідуальні консультації та співбесіди;

- тестування, перевірка контрольних робіт;

- заслуховування аналітичних записок, дайджестів, доповідей, рефератів, презентацій;

- перевірка творчих та ситуаційних завдань.

3 ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Метою написання контрольної роботи є поглиблення теоретичних та практичних знань з тематики курсу.

Контрольну роботу слід оформляти, дотримуючись установлені послідовності та правил викладання матеріалу:

1. Титульний аркуш, на якому вказати назву кафедри, назву дисципліни, тему контрольної роботи, шифр групи, номер залікової книжки, прізвище, ім'я та по батькові студента повністю, прізвище та посаду викладача.
2. Зміст, в якому викласти назву розділів роботи і сторінку.
3. Розділи роботи.
4. Список використаних джерел.

Структура контрольної роботи складається з двох частин:

1. Теоретичної частини у вигляді написання реферату за темою відповідно до варіанту.
2. Практичної частини, яка полягає у проведенні аудиту антикорупційної програми підприємства відповідно до свого варіанта.

У теоретичній частині завдання пропонується дати відповідь на одне питання за обраною темою. Відповідаючи на питання, студент повинен показати, наскільки глибоко він засвоїв теоретичний матеріал. При висвітленні теоретичного питання доцільно, поряд з рекомендованою літературою, використовувати новинки економічних періодичних видань, нові законодавчі і нормативні документи, що стосуються організації та удосконалення системи боротьби та протидії корупції. Переписування навчальної та іншої літератури не допускається. Відповідь на питання повинна бути повною і змістовною.

Текст роботи необхідно викладати чітко без скорочення слів. Роботу набирають на комп'ютері (формат А4, 14 кегель, через 1,5 інтервал).

Вибір варіанту здійснюється за порядковим номером студента в журналі обліку відвідування

Питання для теоретичної частини контрольної роботи:

1. Роль аудиту в боротьбі та протидії корупції в світі та Україні.
2. Аудит як засіб стратегічного моніторингу корупційних процесів.
3. Особливості антикорупційного аудиту в системі протидії корупції.
4. Внутрішній аудит та нагляд за дотриманням працівниками вимог антикорупційного законодавства.
5. Методи виявлення та оцінки корупційних ризиків.
6. Заходи щодо зниження або усунення корупційних ризиків.
7. Управління корупційними ризиками на підприємстві.

8. Особливості аналізу антикорупційної програми підприємства.
9. Система внутрішнього контролю та складання звітності за дотриманням вимог антикорупційної програми.
10. Корпоративні інформатори: інформування, навчання та створення культури повідомлення про корупційні порушення.
11. Організація та здійснення антикорупційного аудиту.
12. Сучасні методики антикорупційного аудиту.
13. Організація системи антикорупційного комплаєнс-аудиту на підприємстві.
14. Документальне оформлення результатів антикорупційного аудиту.
15. Використання матеріалів антикорупційного аудиту для удосконалення системи протидії корупції.

У практичній частині завдання пропонується провести аудит антикорупційної програми будь-якого підприємства, організації, установи. Сама антикорупційна програма студентом обирається довільно (в пошуковій системі мережі Інтернету). Результати аудиту оформити в контрольному листі (форма додається). Також студентові потрібно самостійно додати не менш 8 характеристик, за якими буде протестована обрана ним антикорупційна програма.

Таблиця 4.1 – Контрольний лист результатів тестового аудиту антикорупційної програми

(підприємство)

№ з/п	Характеристика антикорупційної програми, що аналізується	Так (номер пункту)	Ні (номер пункту)	У процесі (номер пункту)
1	2	3	4	5
1	Антикорупційна програма узгоджується із основними положеннями чинного законодавства			
2	Антикорупційна програма адаптована до конкретних вимог компанії			
3	Впровадження та удосконалення антикорупційної політики та процедур засновані на підході, який передбачає участь як співробітників, так і зовнішніх заінтересованих сторін			
4	Дотримання положень антикорупційної програми обов'язково на всіх рівнях			
5	Інформація про антикорупційну програму та супроводжені матеріали легкодоступні			

Продовження таблиці 4.1

1	2	3	4	5
6	Політика та процедури антикорупційної програми прості для сприйняття та зрозумілі			
7	Антикорупційна програма спрямована на формування індивідуальної корпоративної культури, заснованої на довірі			
8	Антикорупційна програма застосовується по відношенню як до співробітників, так і до ділових партнерів			
9	Антикорупційна програма постійно адаптується до мінливого ділового середовища з урахуванням накопиченого компанією досвіду			
10	Компанія публічно повідомляє про свою програму по протидії з корупцією			
11	Розроблена чітка, наочна та доступна політика, яка визначає права, обов'язки та повноваження по впровадженню, виконанню та постійному удосконаленні антикорупційної програми			
12	Передбачена повна відповідальність уповноваженого за реалізацію антикорупційної програми та здійснення контролю			
13	Передбачені функції вищого керівництва, що включають спостереження за повсякденним застосуванням положень антикризової програми			
14	Передбачено, що Рада директорів або аналогічний орган отримує регулярні звіти про стан програми та оцінює результати діяльності вищого керівництва по впровадженню, здійсненню та постійному удосконаленню антикорупційної програми			
15	Передбачено, що Рада директорів або аналогічний орган реагує на поточні порушення або проблеми, пов'язані реалізацією антикорупційної програми			
16	Компаніє інформує спільноту про здійснення контролю за реалізацією антикорупційної програми			
17	В антикорупційній програмі передбачена чітка, зрозуміла політика заборони на винагороди за спрощення формальних процедур			
18	Антикорупційною програмою передбачено вимоги до вищого керівництва щодо розкриття інформації про отримані доходи та активи			
19	В антикорупційній програмі приведений опис конфлікту інтересів			

Продовження таблиці 4.1

1	2	3	4	5
20	Антикорупційною програмою передбачено розкриття співробітниками та діловими партнерами можливого конфлікту інтересів			
21	В антикорупційній програмі розкриті заходи щодо урегулювання конфлікту інтересів			
22	Ділові партнери обізнані про антикорупційну програму компанії			
23	Антикорупційною програмою передбачено проведення комплексної перевірки під час вибору нового ділового партнера			
24	Антикорупційною програмою передбачено розробку та впровадження системи внутрішнього контролю за виявленням та усуненням корупційних ризиків			
25	Система внутрішнього контролю направлена на виявлення та попередження корупції			
26	Передбачена оцінка системи внутрішнього контролю як внутрішніми так і зовнішніми аудиторами на регулярній основі			
27	Елементи системи внутрішнього контролю, порядок визначення відповідальних осіб та інформація, отримана в процесі функціонування системи, документується			
28	Консультавання з виконання антикорупційної програми орієнтовано на всіх співробітників і ділових партнерів компанії			
29	Консультавання з виконання антикорупційної програми проводиться на регулярній основі			
30	Передбачено спеціалізоване консультування з виконання антикорупційної програми за необхідністю			
31	Визначені можливі внутрішні та зовнішні джерела інформації, можуть бути використані для виявлення порушень			
32	Антикорупційною програмою передбачено створення захищеної та доступної довідкової «гарячої лінії»			
33	У політиці компанії чітко заявлено, що від співробітників і ділових партнерів очікується, що вони будуть заявляти про порушення, передбачені антикорупційною програмою			
34	Компанія чітко повідомляє, що співробітники компанії та ділові партнери не будуть підвергатися дискримінації або звільненню, якщо сумлінно будуть повідомляти про порушення			

Закінчення таблиці 4.1

1	2	3	4	5
35	По відношенню до осіб, які повідомляють інформацію, а також осіб, які звинувачуються, передбачено дотримання режиму конфіденційності та доступ до юридичної допомоги			
36	Компанією прийнята доступна, зрозуміла та чітка дисциплінарна політика по відношенню до співробітників та ділових партнерів			
37	Дисциплінарна політика передбачає перелік санкцій, обов'язки з їх виконання та можливості оскарження			
38	Санкції адекватні та застосовуються на практиці			
39	Компанія надає компетентним органам відповідну інформацію та докази корупційних правопорушень			
40	Вище керівництво регулярно переглядає антикорупційну програму та визначає найкращий план дій по внесенню змін			
41	Трудовий колектив компанії може вплинути на внесення змін до антикорупційної програми підприємства			
42	Внесені зміни до антикорупційної програми доводять до відома співробітників, а у відповідних випадках до ділових партнерів			
	8 пунктів додати самостійно та протестувати антикорупційну програму за цими характеристиками			

Список рекомендованих джерел

1. Глобальний договір ООН. «Руководство по оценке риска, связанного с противодействием коррупции» (2013). www.unglobalcompact.org/docs/issues_doc/Anti-Corruption/RiskAssessmentGuide.pdf
2. Глобальний договір ООН. «Руководство относительно 10-го принципа по борьбе с коррупцией» (2009). www.pnud.or.cr/dmdocuments/UNGC_AntiCorruptionReporting.pdf
3. Глобальний договір ООН. «Руководство относительно 10-го принципа по борьбе с коррупцией» (2009). http://www.unglobalcompact.org/docs/issues_doc/Anti-Corruption/UNGC_AntiCorruptionReporting.pdf
4. Антикоррупционный комплаенс. Руководство для средних компаний, функционирующих на развивающихся рынках / Анна Надгродкевич, Фрэнк Браун, Пол Китсон, Джон Моррелл. – Центр международного частного предпринимательства, 1155 15th Street NW Ste. 700 Washington, DC 20005, 2014.
5. Программа антикоррупционных этических норм и обеспечения соблюдения антикоррупционных требований для деловых предприятий: Практическое руководство / Организация объединенных наций. – Нью Йорк, США, 2013.
6. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII (зі змінами та доповненнями).
7. Agbo S. Performance Audit : A Tool for Fighting Corruption in the Nigeria's Public Sector Administration / S. Agbo, J. A. Aruomoaghe // International Journal of Management and Sustainability. – 2014. – vol. 3, issue 6. – P. 374–383.
8. Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance and Related Services Pronouncements/ The International Federation of Accounts. – 2012 ed. – New York, USA, 2012.
9. Henderson W. T. Anti-corruption internal audits: a crucial element of anti-corruption compliance [Електронний ресурс] / W. T. Henderson. – Режим доступу : <http://ey.com/> – Назва з екрану.
10. Transparency International Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ti-ukraine.org>

Виробничо-практичне видання

Методичні рекомендації
до практичних занять, організації самостійної роботи
та виконання контрольної роботи
з навчальної дисципліни

«АНТИКОРУПЦІЙНИЙ АУДИТ»

*(для студентів денної і заочної форм навчання
спеціальності 073 – Менеджмент магістерської програми
«Аналітик з питань фінансово-економічної безпеки –
Аналітичне забезпечення антикорупційної діяльності»)*

Укладач **МІЗІК** Юлія Ігорівна

Відповідальний за випуск *Т. В. Момот*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2017, поз. 317 М.

Підп. до друку 21.03.2019   Формат 60 × 84/16

Друк на ризографі   Ум. друк. арк. 1,0

Тираж 50 пр.   Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017.